

CONTRIBUȚIA BIBLIOTECII UNIVERSITARE ÎN ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE

*Ala Gorgan, bibliotecar principal,
Biblioteca Științifică, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău*
*Mariana Mațarin, bibliotecar,
Biblioteca Științifică, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău*

THE CONTRIBUTION OF THE UNIVERSITY LIBRARY IN THE ORGANIZATION AND DEVELOPMENT OF EXTRACURRICULAR ACTIVITIES

*Ala Gorgan, Head librarian,
Scientific Library, “Ion Creanga” State Pedagogical University of Chisinau*
ORCID: 0009-0000-3705-9848
gorgan.ala@upsc.md mailto:biblioteca.beletristica@upsc.md

*Mariana Mațarin, librarian,
Scientific Library, “Ion Creanga” State Pedagogical University of Chisinau*
ORCID:0009-0004-2349-7846
matarin.mariana@upsc.md mailto:biblioteca.catalogare@upsc.md

CZU: 027.7:378.04

DOI: 10.46727/c.v1.24-25-03-2023.p396-400

Abstract. Extracurricular activities develop through mutual creative work. The collaboration of the Scientific Library with the Faculties of the State Pedagogical University „Ion Creangă” and the active integration in the university cultural life are absolutely necessary actions for the optimization of the educational process and the growth of culture in education. The cultural activities carried out by the library include various forms such as: discussions, book presentations, exhibitions, competitions, practical laboratory lessons. Extracurricular activities are carried out on the basis of well-structured plans and programs and are aimed at stimulating knowledge, creativity, development of artistic and literary skills.

Keywords: extracurricular activities, educational process, cultural life, organization of activities.

Activitățile extracurriculare sunt totalitatea acțiunilor educative organizate și desfășurate în afara planului de învățământ, dar strâns legate de acesta, sub conducerea cadrelor didactice. Activitatea extracurriculară cuprinde totalitatea acțiunilor educative desfășurate în cadrul instituțiilor culturale, cum sunt teatrele, bibliotecile, casele de creație etc. [6]

Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizată, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Activitățile extracurriculare sunt o modalitate de a înscrie instituția în viața culturală, de a lărgi orizontul de cunoaștere al utilizatorilor, de a le stimula curiozitatea și sentimentul de apartenență.

Activitățile extracurriculare oferă oportunități pentru dezvoltarea unor competențe, în raport cu anumite obiective ce inspiră și provoacă educabilul atât pentru succesul lui educațional, cât și pentru cel din viața de zi cu zi. Acestea au o valoare importantă pentru dezvoltarea socială a educabilului și pentru cea personală, prin demersuri specifice și particulare. Deși activitățile specifice educației formale urmăresc anumite finalități menționate anterior, totuși, ele nu utilizează la maxim de valorizarea unor competențe precum dezvoltarea unor abilități interpersona-

le, muncă în echipă, inițierea și implementarea unor proiecte personale sau în echipă, deprinderi de învățare a modului cum să înveți etc. [1]

Scopul activităților extracurriculare constă în dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea studenților în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socioculturale, facilitarea integrării în mediul universitar. [3, p. 3]

Biblioteca are o contribuție esențială în organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare. Prin natura sa, biblioteca este un loc de învățare și cercetare și poate oferi acces la o gamă largă de resurse și materiale, precum cărți, reviste, ziare, publicații online și alte surse de informații.

Funcția socială a bibliotecii decurge din contribuția pe care aceasta și-o aduce la înfăptuirea procesului instructiv-educativ și de culturalizare a utilizatorilor, din aportul său la progresul spiritual și tehnic-științific al societății [7, p. 180].

Bibliotecile universitare dezvoltă stagii de formare pentru sporirea competențelor informaționale ale studenților, organizează monitorizări informaționale pentru comunitatea universitară, răspunzând întrebărilor venite de peste tot [2, p. 152].

Specificul activității bibliotecii universitare constă în realizarea următoarelor obiective:

- susținerea informațională a programelor de învățământ: constituirea și completarea unei colecții enciclopedice reprezentative;
- asigurarea accesului utilizatorilor la informații și servicii ce țin de procesul de studiu;
- promovarea lecturii și a valorilor culturale naționale și universale.

Biblioteca universitară deservește nu doar studenți, dar și profesori, colaboratori și, așa cum e nevoie de mult efort în satisfacerea necesităților informaționale a tuturor categoriilor de utilizatori, biblioteca tinde prin toate metodele posibile să dezvolte și să mențină interesul pentru carte și lectură: prezintă colecțiile la expoziții și desfășoară activități în vederea dezvoltării culturii generale.

Activitățile cultural-educative reprezintă o dimensiune concretă a procesului educațional, care este determinată de finalitățile planificate, capacitatea de proiectare pedagogică și condițiile specifice mediului instituțional.

Pentru a apropia cartea de utilizator, biblioteca universitară aplică mai multe metode de lucru: una din cele mai eficiente este organizarea activităților cultural-educative, care satisfac cerințele utilizatorilor atât pe plan informațional, cât și cultural.

În „Ghidul de biblioteconomie” de Brigitte Richter (1997) se afirmă că „bibliotecarul trebuie să opteze pentru o veritabilă politică de prezență lângă aleși (autorități), mai ales la manifestările culturale și inaugurări, el va stimula publicul să participe la viața culturală. El apare ca un mediator între carte și public, ca agent al dezvoltării persoanei umane în toate actele și momentele vieții cotidiene”. [5, p. 266]

Biblioteca este o instituție atât informațională, cât și culturală, fiindcă păstrează în colecțiile sale de carte culturală scrisă a unui popor, deci ea nu trebuie doar să păstreze aceste valori, ci și să le promoveze, să le prezinte într-un mod atractiv utilizatorilor.

Potrivit acestui principiu se alcătuiește un program cultural-educațional având drept scop stimularea interesului utilizatorilor.

Principii de organizare a activității:

- cercetarea necesităților informaționale ale mediului intelectual;
- îmbinarea satisfacerilor necesităților informaționale cu cerințele de studiu;
- evidențierea unui scop final, obținerea unor realizări concrete care ar conduce la o creștere a dezvoltării culturale, educative și instructive;
- implicarea activă a participanților la pregătirea activităților educaționale.

Biblioteca universitară organizează o varietate de activități, în funcție de obiectivele și nevoile specifice ale utilizatorilor: lansări de carte, expoziții de carte, întâlniri cu scriitori și poeți, lecții integrate, concursuri literare etc.

Începând cu anii precedenți de studii, indicii principali ai activității serviciului **Împrumut de Beletristică și Artă**, frecvența și împrumutul publicațiilor au început să scadă, cauzele fiind obiective. Era absolut necesar de a întreprinde unele acțiuni pentru a schimba starea lucrurilor.

Evaluând serviciile prestate în subdiviziune, am hotărât să le optimizăm și să le multiplicăm.

- în primul rând, ne-am pus drept scop optimizarea colaborării cu catedrele;
- într-al doilea rând, am decis să ne integrăm mai activ în viața culturală a universității.

În colaborare cu catedrele Facultății de Filologie și Istorie am organizat și am desfășurat un șir de activități cultural-educative. În cadrul acestei colaborări se numără și unele activități desfășurate în bibliotecă.

Mai jos vom indica o parte din activitățile extracurriculare organizate și desfășurate în ultimii ani de studii.

Activități culturale:

- Chipul femeii în literatură și artă (8 Martie - Ziua Internațională a Femeii);
- Иван Крылов – писатель баснописец (victorină literară);
- Ай да Пушкин (salon-literar);
- Перевод-искусство (masă rotundă);
- Dragoste fără sfârșit (Ziua Sfântului Valentin sau Ziua îndrăgostiților);
- Grigore Vieru – poet al mamei, patriei și al limbii (Ziua de naștere a poetului Grigore Vieru);
- În lumea lui Ion Creangă (Ziua de naștere a marelui povestitor Ion Creangă);
- Dicționare lingvistice, tradiționale și online (aplicații practice);
- În lumea literaturii clasice (Viața și opera lui F. M. Dostoievski);
- 21 martie – Ziua Internațională a Poeziei;
- Marina Tsvetaeva – poeta secolului de argint (Campania Nocturna Bibliotecilor 2022) etc.

Lecțiile integrate sunt o inițiativă care vine în sprijinul cadrelor didactice și al studenților, făcând educația mai atractivă, încurajând și stimulând învățarea.

Mai jos sunt indicate temele lecțiilor integrate, desfășurate în ultimii ani de studii în incinta bibliotecii în colaborare cu catedra Limbă și Comunicare și cu alte subdiviziuni ale universității.

Lecții integrate:

- Povestea lui Harap Alb. Experiența fabuloasă a inițierii. Prelegere publică;
- Лингвистические словари;
- Путешествие в мир литературы;
- Мир поэзии Пушкина;
- Бессмертная поэма Гоголя „Мёртвые души”;
- В мире фольклора;
- Теория и практика перевода;
- Подготовка к педагогической практике; отражение синтаксиса в школьных учебниках „Простые сложное предложение” (Lecție practică);
- Орфография словообразование отраженное в трудах русских лингвистов etc.

În perioada pandemiei, când procesul educațional a trecut în format online, biblioteca universitară s-a implicat în desfășurarea activităților extracurriculare cu organizarea expozițiilor virtuale.

Expozițiile virtuale de carte sunt evenimente online care permit vizitatorilor să exploreze colecții de cărți într-un mediu digital. Aceste expoziții sunt similare cu expozițiile tradiționale

de carte, cu excepția faptului că sunt organizate online și pot fi accesate de la distanță de către oameni din întreaga lume.

Rolul expozițiilor virtuale:

- reflectă conținutul colecțiilor bibliotecii;
- promovează cartea și lectura;
- informează, lărgeste arealul de cunoaștere;
- reprezintă suport de studiu;
- creează o imagine vizuală atrăgătoare în bibliotecă.

Tipuri de expoziții virtuale:

- informative;
- tematice:
- aniversare/omagiale;
- consacrate unui anumit eveniment;
- consacrate unei colecții;
- consacrate unui autor. [4]

Expozițiile virtuale de carte sunt o modalitate inovatoare și accesibilă de a expune colecțiile de cărți, oferind acces global și o mai mare flexibilitate în organizarea activităților. Aceste expoziții pot ajuta la promovarea lecturii și la împărtășirea culturii și a cunoașterii cu oameni din întreaga lume.

Activități desfășurate în format online:

- *Creangă – veșnic verde...* Expoziție virtuală;
- „Жизненный путь и творческий путь Б. Л. Пастернака” (Săptămâna limbii ruse) (*Б. Пастернак. Поэты не рождаются случайно*. Expoziție virtuală);
- Scriitorii crengieni. Medalion literar-artistic (*Scriitorii crengieni*. Expoziție virtuală);
- „Creația lui Grigore Vieru în postmodernitate: relectură, receptare, traducere”. Primul colocviu tematic interuniversitar (*Grigore Vieru – cântărețul valorilor fundamentale*. Expoziție virtuală; *Grigore Vieru – flacăra vie a cuvântului*. Video-prezentare);
- *Spiridon VANGHELI sub steaua norocoasă a copilăriei*. Expoziție virtuală;
- *Pe aripi de poezie*. Expoziție virtuală etc.

Prin intermediul expozițiilor virtuale au fost promovate activitățile desfășurate în format online, care este o modalitate excelentă de a ajunge la un public nou și de a încuraja implicarea studenților în acestea.

În scopul asigurării calității și eficienței activităților extracurriculare, am respectat și ne-am condus de următoarele principii:

- informare (exploatarea tuturor surselor de informare);
- colaborare (este absolut necesară colaborarea profesor – bibliotecă - student și alte persoane implicate);
- planificare integrală (până în cele mai mici detalii);
- valorizarea anticipată a obiectivelor.

În urma organizării și desfășurării activităților extracurriculare în biblioteca universitară am obținut următorul impact:

- am contribuit la promovarea adevăratelor valori culturale și la sporirea rolului culturii în educație;
- optimizarea procesului educațional;

- stimularea creativității, creșterea simțului de responsabilitate al utilizatorilor, dezvoltarea gustului lor estetic, organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber;
- am contribuit la dezvoltarea interesului pentru lectură al studenților;
- am oferit utilizatorilor posibilitatea de a-și manifesta înclinațiile și aptitudinile;
- am obținut o creștere considerabilă a indicilor principali de activitate.

BIBLIOGRAFIE

1. CUCOȘ, C. *Pedagogie (ediția a II-a, revăzută și adăugită)*. București: Polirom, 2014. ISBN 978-973-46-4041-6.
2. MARINESCU, N. *In Memoriam Bertrand Calenge (5 martie–3 ianuarie 2016). Din însemnările lui Bertrand Calenge (partea a II-a)*. În: *Biblioteca*. 2016, Nr. 5, pp. 151-156. ISSN 1220-3386.
3. MARȚ, V., ȚURCAN, N. *Repere metodologice privind formele de organizare a activităților extrașcolare în instituțiile de învățământ general în anul de studii 2022-2023*. [online] [citată 20.03.2023]. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/repere_educatia_extrascolara_2022-2023_final.pdf
4. PÎNZARI, L. *Expoziție virtuală: Tradiție și inovare*. [online] [citată 23.03.2023]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/BMHasdeu/expozitie-virtuala-7628062>
5. RICHTER, B. *Ghid de biblioteconomie*. Chișinău: ARC, 1997. p. 318. ISBN 9975-61-024-2.
6. SARANCIUC-GORDEA, L. *Teoria și metodologia activităților extracurriculare: Suport de curs*. Chișinău: CEP UPSC, 2012. 96 p. ISBN 978-9975-46-176-4.
7. SĂLUC, H. *Introducere în biblioteconomie*. București: Editura Grafoart, 1996. 210 p. ISBN 973-9054-06-4.